

Verslag Overlegvergadering Verantwoordingsorgaan met Bestuur ABP op donderdag 26 november 2020 via VIDEO-BELLEN

Het publieksverslag heeft als doel om bij pensioenfondsen ABP aangesloten deelnemers, gepensioneerden en werkgevers inzicht te geven in de adviezen die het Verantwoordingsorgaan als medezeggenschapsorgaan aan het ABP Bestuur geeft over voorgenomen beleidsbeslissingen en de besprekingen die het Verantwoordingsorgaan met het ABP Bestuur voert. Voor de uitgebreide standpunten van de verschillende fracties in het Verantwoordingsorgaan wordt verwezen naar de eigen website van de fracties.

Opening

De voorzitter, mevrouw Wortmann, opent de vergadering en heet de deelnemers welkom.

Mededelingen

Stand van zaken nieuwe pensioencontract

Het bestuur licht toe dat minister Koolmees in de Kamerbrief van 24 september heeft aangekondigd om een transitie-FTK uit te werken voor de jaren tot overgang naar het nieuwe pensioencontract. Voor de premie heeft het bestuur geconcludeerd dat de disconteringsvoet van 2,0% in zowel het oude als het nieuwe contract kan gelden.

Voor verlagingen in 2021 (peildatum 31 december 2020) geldt een actuele dekkinggraad van 90% als grens waarboven een pensioenfonds niet hoeft te verlagen. Voor de jaren 2022 t/m 2025 is het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nog in overleg met partijen over een pakket maatregelen die zorgen voor een geleidelijk en evenwichtig ingroeipad naar het nieuwe pensioencontract.

Positionering sleutelfuncties Actuariële zaken en Interne Audit

De heer Verjans, bestuursbureau ABP, meldt dat het bestuur heeft besloten om de sleutelfuncties Actuariële zaken en Interne Audit extern te beleggen. Dit zal medio 2021 plaatsvinden.

Adviesaanvraag Premie- en Indexatienota 2021

Het bestuur licht toe dat het premiebesluit voor 2021 is genomen binnen de huidige spelregels waarin de belangen zo evenwichtig mogelijk zijn afgewogen. De premie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen stijgt in 2021 van 24,9% naar 25,9%. Dat is nodig om de pensioenen verantwoord te financieren.

Het Verantwoordingsorgaan heeft in algemene zin waardering voor de nota. Er is een goede invulling gegeven aan evenwichtige belangenafweging. Ook zijn er verschillende scenario's inzichtelijk gemaakt.

Na een uitvoerige discussie (met gedurende de vergadering diverse schorsingen over en weer) is een meerderheid van het Verantwoordingsorgaan (FNV/ACOP en de Werkgeversgeleding) van mening dat positief geadviseerd moet worden op de nota, in samenhang met een verklaring* die het positieve advies in een breder perspectief plaatst. Het verantwoordingsorgaan roept het bestuur daarin op na te streven snel duidelijkheid te krijgen over de regels in de transitieperiode naar een nieuw contract en om, in het licht van het nieuwe pensioencontract, onnodige verlagingen te voorkomen. Een minderheid van het verantwoordingsorgaan was negatief over het premiebesluit (CNV / CCOOP, CMHF/AC/FOG-ABP/NBP, ANBO) en de LvOP heeft zich van advisering onthouden.

*Verklaring:

Een deel van het verantwoordingsorgaan stelt naar aanleiding van de aan hem voorgelegde Premie & Indexatienota 2021 vast dat de besluitvorming en advisering over die nota plaats moet vinden binnen kaders

die niet passen bij het perspectief dat met het nieuwe pensioenakkoord is geboden. Dat betekent dat actieve en gepensioneerde deelnemers als ook werkgevers voor de korte termijn te maken krijgen met ontwikkelingen in inkomen en kosten die niet passen bij gerechtvaardigde verwachtingen die passen bij het pensioenakkoord. Het VO roept het bestuur op om direct en zichtbaar het initiatief te nemen voor een zodanig bijstelling van de relevante wettelijke kaders dat deze aansluiten op het perspectief dat met het pensioenakkoord is geboden.

Dat zou ertoe moeten leiden dat 1) randvoorwaarden in de transitieperiode zo snel mogelijk helder worden en 2) nagestreefd wordt of al dan niet met aanpassing van de regelgeving de dekkingsgraad van 31 december 2020 gebaseerd wordt op de gehanteerde premiediscontofoet van 2,4 %, zodat met de huidige inzichten naar verwachting geen korting van pensioenen hoeft plaats te vinden.

Alle fracties hebben vanuit de verschillende invalshoeken vragen gesteld en opmerkingen gemaakt. Hieronder puntsgewijs de zienswijze van iedere fractie:

FNV/ACOP geeft een positief advies over het premie- en indexatiebesluit, maar roept het bestuur daarbij wel op na te streven om snel duidelijkheid te krijgen over de regels in de transitieperiode naar een nieuw contract en om, in het licht van het nieuwe pensioencontract, onnodige verlagingen te voorkomen.

De Werkgeversgeleding geeft een positief advies over het premie- en indexatiebesluit. De fractie betreurt dat een premiestijging noodzakelijk is, maar kan de overwegingen van het bestuur volgen. Het voorstel van het bestuur is in overeenstemming met de uitgangspunten die eerder zijn vastgesteld. In het licht van de onduidelijkheden die nog bestaan over de uitwerking van het nieuwe pensioencontract en de transitieperiode is het van belang dat het verantwoordingsorgaan rolvast handelt vanuit de verantwoordelijkheid die zij binnen ABP heeft. De werkgeversgeleding vraagt het bestuur om binnen de mogelijkheden die zij heeft te bevorderen dat duidelijkheid ontstaat en dat de transitieperiode niet langer is dan nodig.

De **ANBO** geeft een negatief advies over het premie- en indexatiebesluit. De fractie is van mening dat het fonds gevangen zit in het Financieel Toetsingskader: er is geld genoeg maar door de vigerende wet- en regelgeving blijft de dekkingsgraad laag. De fractie geeft verder aan een disconteringsvoet van 2,0% passend te vinden, maar weet ook dat dit niet uitvoerbaar is. Daarom pleit de fractie ervoor om als tussenstap naar 2,3% te gaan hetgeen leidt tot het handhaven van de eerder aangekondigde premie van 26,6%.

De **CMHF/AC/FOG-ABP/NBP** stelt dat ABP op dit moment een beleggingsrendement van ongeveer 1% nodig heeft om de opgebouwde pensioenen in de toekomst te kunnen uitkeren. Bij een rendement van 2,3% kan daarnaast weer geïndexeerd worden. Het is naar de mening van de fractie dan ook niet te verdedigen dat er een opslag op de premie wordt geheven van 1,5%. De fractie geeft een negatief advies op de premie- en indexatienota en voegt daar een motie van treurnis aan toe, omdat zij van mening is dat het bestuur zich verschuilt achter wet- en regelgeving. De fractie roep het bestuur met klem op om zich actief uit te laten over onhoudbaarheid van het huidige stelsel en zich hard te maken voor de belangen van de deelnemers.

De **CNV / CCOOP**, meldt dat zij, uitgaande van de huidige parameters, niet tot een positief advies komt over de premie- en indexatienota. De reden hiervoor is dat het bestuur in de huidige situatie heeft vastgesteld dat de geëigende disconteringsvoet 2,0% zou moeten zijn. Het bestuur heeft gekozen voor een groeipad waardoor de premie- en indexatienota 2021 is gebaseerd op een disconteringsvoet van 2,4%. Het bestuur heeft in het voorjaar een mogelijke premie gecommuniceerd van 26,6% en heeft daarmee impliciet aangegeven dat die premie acceptabel is. Nu blijkt dat de premie als gevolg van toevallige meevallers op 25,9% uitkomt, vindt de fractie het in de rede liggen om deze ruimte te gebruiken om de disconteringsvoet versneld te verlagen, waardoor de premie op 26,6% uit blijft komen.

De **LvOP** is van mening dat sprake is van een gemankeerde besluitvorming en onthoudt zich van stemming. In die zin dat er alleen wordt gekeken naar de premie, terwijl er de mogelijkheid is om aan drie knoppen te draaien: korten, de opbouw verlagen en de premie te verhogen. De LvOP vindt het onevenwichtig dat korten en opbouw verlagen buiten beeld blijven.

De **FOG-ABP/NBP** meldt dat de reserves sinds 2002 meer dan verdriedubbeld zijn maar dat indexatie uitblijft – de achterstand is bijna 20%. Dat is voor de fractie de hoofdreden om negatief te adviseren op de premie- en indexatienota.

Voor de uitgebreide standpunten van de verschillende fracties wordt verwezen naar de websites van deze fracties.

Conclusie bestuur

Het premie- en indexatiebesluit voor 2021 is genomen voordat de overgangsfase naar een nieuw pensioencontract ingaat, waarin andere regels gaan gelden. In dat licht bezien kan het bestuur zich vinden in de oproep van het verantwoordingsorgaan en streeft het bestuur na dat de randvoorwaarden in de transitieperiode zo snel mogelijk helder worden in de vorm van een transitie-FTK. Ook vindt het bestuur dat er, al dan niet met aanpassing van de regelgeving, op basis van de inzichten vanuit het nieuwe pensioencontract geen onnodige verlaging van pensioenen moeten plaatsvinden van 2021 tot de invoering van het nieuwe contract.

Ten aanzien van het voorstel van de ANBO en de CNV / CCOOP om aan te sluiten bij de eerder aangekondigde premie van 26,6% geeft het bestuur aan dat dit als alternatief is bekeken, mede vanuit de context dat de financiële positie is verslechterd. Wat doorslaggevend is geweest in de keuze is dat er een lijn is ingezet voor de noodzakelijke disconteringsvoet – een fasering van 2,8% naar 2,4% en dan in twee stappen naar 2,0%. Deze disconteringsvoet is nodig en daarbij is aangesloten. De korting en de opbouwverlaging zitten niet in het pakket; dat is gewogen. Het korten is een los fenomeen; daarop is de wetgeving van toepassing. Het bestuur kan niet de afweging maken de premie te verhogen om daarmee korting te voorkomen of andersom. Bovendien is de impact van de verhoging van de premie op de dekkingsgraad heel beperkt, 0,1 of 0,2%. Het fonds moet het kortingsbeleid binnen de wettelijke mogelijkheden doorvoeren. Opbouwverlaging is een mogelijkheid om premieverhoging te voorkomen. Dat is aan sociale partners voorgelegd. Sociale partners hebben besloten de regeling niet aan te passen en de premieverhoging te accepteren. Verder meldt het bestuur dat het fonds moet werken binnen de wettelijke kaders en het voorgeschreven is om de dekkingsgraad te berekenen met de zogeheten rentetermijnstructuur.

Ten slotte merkt het bestuur op dat de premie geen invloed heeft op de indexatie-achterstand. Getracht is om een evenwicht te vinden tussen de directe koopkrachteffecten voor werknemers en werkgevers in de vorm van loonruimte versus de cumulatie van directe koopkrachteffecten voor gepensioneerden.

Besluit bestuur

Het bestuur heeft, na kennis genomen te hebben van de adviezen van het Verantwoordingsorgaan, besloten om de voorgenomen besluitvorming om te zetten naar definitieve besluitvorming. Concreet betekent dit dat de pensioenpremie van ABP omhoog gaat in 2021. De premie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen stijgt van 24,9% naar 25,9%.

Adviesaanvraag SLA vermogensbeheer, pensioenbeheer en overkoepelende diensten 2021

Het Verantwoordingsorgaan heeft positief geadviseerd inzake de adviesaanvraag SLA Vermogensbeheer, pensioenbeheer en overkoepelende diensten. Het gaat hierbij om de afspraken die ABP op het gebied van dienstverlening en uitvoering maakt met de pensioen uitvoeringsorganisatie APG. Begin 2021 zal het bestuur nog de kostprijs per deelnemer communiceren met het Verantwoordingsorgaan.

Adviesaanvraag aanpassing Gedragscode ABP

Het Verantwoordingsorgaan heeft positief geadviseerd met betrekking tot de aangepaste Gedragscode ABP. Er zal in het vervolg ook een aparte gedragscode worden gemaakt voor leden van het Verantwoordingsorgaan om hen zodoende niet te hoeven mee te nemen in de algemene ABP Gedragscode (die geschreven is voor met name de interne ABP functionarissen).

Evaluatie governance

Het bestuur heeft het voornemen om het bestuursmodel te wijzigen van een paritair model naar een omgekeerd gemengd model. Het Verantwoordingsorgaan heeft aangegeven veel waarde te hechten aan een verdere probleemanalyse en onderbouwing van het omgekeerd gemengd model als mogelijke oplossingsrichting. Ook is er behoefte aan verkenning van alternatieven en een tijdspad. Het verantwoordingsorgaan vraagt zich ten slotte af of het verstandig is om, in de periode waarin gewerkt wordt aan een transitie van het pensioenstelsel, een wijziging door te voeren van het bestuursmodel.

Het bestuur zegt toe om de opmerkingen en vragen van het verantwoordingsorgaan mee te nemen in de voorbereiding van de themasessie Evaluatie Governancemodel in januari 2021.

Notulen overlegvergadering Bestuur met VO d.d. 17 september 2020

Naar aanleiding van het verslag:

Vanaf 1 augustus 2019 geldt bij ABP nieuw beleid voor het terugbetalen van teveel ontvangen pensioen. Het fonds verbetert hierin de positie van de individuele deelnemer. Daar waar eerst sprake was van het terugbetalen van teveel ontvangen pensioen over een periode die kon oplopen tot 5 jaar, is in het nieuwe beleid deze periode beperkt tot 9 maanden. Gevallen die voor 1 augustus 2019 waren afgehandeld, vallen niet onder het nieuwe beleid.

Mevrouw Van Langeraad, CMHF/AC/FOG-ABP/NBP, stelt dat het verantwoordingsorgaan de indruk had dat zou worden gekeken naar iedereen die te maken had met de foutieve gegevensuitwisseling. Mevrouw van Langeraad is van mening dat de grens van 1 augustus 2019 geen recht doet aan de melding te kijken naar iedereen die valt onder de foutieve gegevensuitwisseling.

Het bestuur neemt hier kennis van en geeft aan dat er voor invoering van nieuw beleid een peildatum moet worden gehanteerd.

Rondvraag

In de rondvraag worden verder nog enkele praktische zaken uitgewisseld met betrekking tot o.a. het beantwoorden van vragen van de heer Van der Spoel, CMHF/AC/FOG-ABP/NBP, over het voorwaardelijk pensioen Politie en vragen van mevrouw Langeraad, CMHF/AC/FOG-ABP/NBP, over het tijdstip van publicatie van het premie- en indexatiebesluit.

Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun komst en bijdragen en sluit de vergadering.